

Bank Spółdzielczy w Gilowicach
Plac Bankowy 1, 34-322 Gilowice
tel.: 33/ 865 30 18, e-mail: bs@bs-gilowice.pl

*Załącznik do Uchwały nr 47/24
Zarządu Banku Spółdzielczego w Gilowicach
Z dnia 20.06.2024 r.*

Informacja ujawnieniowa
w zakresie adekwatności kapitałowej oraz innych informacji Banku
Spółdzielczego w Gilowicach podlegających ogłoszeniu
wg stanu na 31.12.2023 r.

I. WSTĘP

Niniejszy raport „Informacja ujawnieniowa w zakresie adekwatności kapitałowej oraz innych informacji Banku Spółdzielczego w Gilowicach podlegających ogłaszaniu według stanu na 31.12.2023r, zwany dalej „Raportem” został opracowany zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanym dalej: Rozporządzeniem CRR) oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/876 z dnia 20 maja 2019r zmieniającym Rozporządzenie CRR, z uwzględnieniem aktów wykonawczych do Rozporządzenia CRR, a także wymogami Rekomendacji wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego, zwaną dalej „KNF”.

Raport został opracowany zgodnie z Polityką Informacyjną Banku Spółdzielczego w Gilowicach.

Wymogi dotyczące ujawniania informacji na mocy Części Ósmej Rozporządzenia CRR określone zostały w art. 431-455 Rozporządzenia CRR. Bank Spółdzielczy w Gilowicach będąc małą i niezłożoną instytucją nienotowaną ujawnia w niniejszym Raporcie, zgodnie z odstępstwem wynikającym z art. 433b ust. 2 Rozporządzenia CRR, informacje dotyczące najważniejszych wskaźników, o których mowa w art.447 Rozporządzenia CRR.

Bank Spółdzielczy w Gilowicach, zwany dalej „Bankiem” nie posiada jednostek zależnych i nie podlega konsolidacji dla celów księgowych ani konsolidacji ostrożnościowej. Dane zawarte w niniejszym Raporcie sporządzone są na podstawie danych jednostkowych.

Wszystkie ilościowe dane pieniężne zostały wyrażone w tysiącach złotych, natomiast wszystkie ilościowe dane procentowe wyrażone zostały z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku.

II. INFORMACJE OGÓLNE

Bank prowadzi działalność od 01.01.1985 roku. Jest zarejestrowany w Sądzie Rejonowym w Bielsku-Białej, Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod nr KRS 0000123700.

Bank oznakowany jest numerem NIP: 5530100189, REGON: 001100838, kod LEI: 259400WBA83VIV5HJ184.

Bank jest zrzeszony z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. w Warszawie oraz od dnia 31.12.2015r jest członkiem Spółdzielni Systemu Ochrony BPS (SSOZ BPS). Celem systemu ochrony jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego jego uczestnika.

Bank stosuje Polskie Standardy Rachunkowości.

Swoją działalność Bank prowadzi w Centrali Banku w Gilowicach oraz w Punktach Kasowych w Łękawicy i w Ślemieniu.

Bank Spółdzielczy w Gilowicach jest bankiem uniwersalnym, lokalnym. Działalność skoncentrowana jest głównie na działalności depozytowej i kredytowej dedykowanej klientom prowadzącym działalność gospodarczą, klientom detalicznym oraz samorządom.

III. NAJWAŻNIEJSZE WSKAŹNIKI

Bank, będąc małą i niezłożoną instytucją nienotowaną, ujawnia w tabeli nr 1 informacje obejmujące najważniejsze wskaźniki, zgodnie z art. 447 Rozporządzenia CRR (Tabela EU KM1).

Tabela nr 1

		31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
Dostępne fundusze własne (kwoty)			
1	Kapitał podstawowy Tier I	9 993	8 054
2	Kapitał Tier I	9 993	8 054
3	Łączny kapitał	9 993	8 054
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem			
4	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	57 565	45 910
Współczynniki kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)			
5	Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (%)	17.36	17.54
6	Współczynnik kapitału Tier I (%)	17.36	17.54
7	Łączny współczynnik kapitałowy (%)	16.30	17.54
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)			
EU-7a	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (%)	-	-
EU-7b	W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	-	-
EU-7c	W tym: obejmujące kapitał Tier I (punkty procentowe)	-	-
EU-7d	Łączne wymogi w zakresie funduszy własnych SREP (%)	8,00	8,00
Wymóg połączonego bufora i łączne wymogi kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)			
8	Bufor zabezpieczający (%)	2,50	2,50
EU-8a	Bufor zabezpieczający wynikający z ryzyka makroostrożnościowego lub ryzyka systemowego zidentyfikowanego na poziomie państwa członkowskiego (%)	-	-
9	Specyficzny dla instytucji bufor antycykliczny (%)	-	-
EU-9a	Bufor ryzyka systemowego (%)	-	-
10	Bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	-	-
EU-10a	Bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	-	-
11	Wymóg połączonego bufora (%)	2,50	2,50
EU-11a	Łączne wymogi kapitałowe (%)	10,50	10,50
12	Kapitał podstawowy Tier I dostępny po spełnieniu łącznych wymogów w zakresie funduszy własnych SREP (%)		
Wskaźnik dźwigni			
13	Miara ekspozycji całkowitej	70 781	54 262
14	Wskaźnik dźwigni (%)	14.12	14.84
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)			
EU-14a	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (%)	-	-
EU-14b	W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	-	-
EU-14c	Łączne wymogi w zakresie wskaźnika dźwigni SREP (%)	3,00	3,00

Bufor wskaźnika dźwigni i łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)			
EU14d	Wymóg w zakresie bufora wskaźnika dźwigni (%)	-	-
EU-14e	Łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (%)	3,00	3,00
Wskaźnik pokrycia wypływów netto			
15	Aktywa płynne wysokiej jakości (HQLA) ogółem (wartość ważona – średnia)	15 736	22 584
EU-16a	Wypływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona	13 779	15 335
EU-16b	Wpływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona	7 272	6 759
16	Wypływy środków pieniężnych netto ogółem (wartość skorygowana)	6 551	8 577
17	Wskaźnik pokrycia wypływów netto (%)	223,96	263,32
Wskaźnik stabilnego finansowania netto			
18	Dostępne stabilne finansowanie ogółem	93 204	85 424
19	Wymagane stabilne finansowanie ogółem	58 067	45 228
20	Wskaźnik stabilnego finansowania netto (%)	160,51	188,87

IV. RYZYKO OPERACYJNE

Bank ujawnia informacje na temat ryzyka operacyjnego, zgodnie z Rekomendacją M KNF (Rekomendacja 17). Ryzyko operacyjne określa się w Banku jako ryzyko wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów informatycznych lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmuje również ryzyko prawne.

W zakresie ryzyka operacyjnego Bank w 2023 roku stosował metodę wskaźnika bazowego (art. 315-316 Rozporządzenia). Kwota wymogu z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2023 r. wynosiła 541 tys. zł. Analizie poddaje się rejestr zdarzeń ryzyka operacyjnego. Rejestr prowadzony jest automatycznie przez odrębny moduł w programie finansowo-księgowym. Odrębnie w programie Excel prowadzi się klasyfikację zdarzeń wg rodzaju, linii biznesowych, strat, itp. W raporcie przedstawia się również poziom przyjętych KRI oraz limitów, koszty wynikłe w danym miesiącu z tytułu ryzyka operacyjnego oraz wnioski i zalecenia.

W 2023 roku Bank nie poniósł rzeczywistych strat z tytułu ryzyka operacyjnego.

Bank na bieżąco podejmuje działania mające na celu zminimalizowanie występowania ryzyka operacyjnego. Do działań tych zaliczamy m.in.:

- współpraca z Kancelarią Adwokacką,
- współpraca z dostawcą programów informatycznych,
- kontrola wewnętrzna, audyty zewnętrzne,
- samokontrola pracowników,
- zwiększenie nacisku na przestrzeganie i egzekwowanie zasad dotyczących bezpieczeństwa,
- ubezpieczenia,
- szkolenia pracowników,
- bieżące śledzenie zmian w regulacjach zewnętrznych,
- bieżąca aktualizacja regulacji wewnętrznych.

V. RYZYKO PŁYNNOŚCI

Bank w celu umożliwienia uczestnikom rynku dokonania rzetelnej oceny systemu zarządzania ryzykiem płynności oraz jego pozycji płynności, ujawnia informacje zgodnie z przepisami Rekomendacji P Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącej zarządzania ryzykiem płynności finansowej banków (Rekomendacja 18).

Ryzyko płynności jest definiowane zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat.

Zasady kontroli wewnętrznej

1. Kontrola wewnętrzna w zakresie płynności przeprowadzana jest w oparciu o przepisy Regulaminu kontroli wewnętrznej Banku.
2. Kontrolę wewnętrzną zarządzania płynnością przeprowadza osoba/komórka wyznaczona przez Zarząd Banku.
3. Zarządzanie płynnością objęte jest systemem mechanizmów kontrolnych uwzględniających wszystkie elementy tego procesu, a zwłaszcza ocenę przyjętych narzędzi pomiaru, ocenę realizacji polityki Banku, przestrzeganie ustalonych wewnętrznych limitów ostrożnościowych, system kompetencji i odpowiedzialności, mechanizmy informacyjno-sprawozdawcze stosowane na poszczególnych szczeblach zarządzania.
4. Komórka monitorująca zobowiązana jest do śledzenia przestrzegania ustalonych limitów ostrożnościowych, a szczególności:
 - raz w miesiącu - wszystkich obowiązujących w banku limitów dotyczących ryzyka płynności;
 - codziennie – limitów dotyczących miar nadzorczych jak również płynności bieżącej.
5. Wykaz raportów przekazywanych poszczególnym organom banku zawarty jest w Załączniku Nr 3.
6. Celem kontroli wewnętrznej jest:
 - a) Zapewnienie prawidłowego i skutecznego funkcjonowania procesu zarządzania ryzykiem płynności,
 - b) Ustalenie, czy przyjęte zasady w zakresie zarządzania płynnością są wprowadzane w życie i przestrzegane, oraz czy decyzje podejmowane na ich podstawie są właściwe i czy realizowane są przez wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku,
 - c) Ocena, czy przyjęte zasady spełniają następujące warunki:
 - 1) zawierają efektywne procedury,
 - 2) zapewniają właściwy przepływ informacji i szybkie podejmowanie decyzji,
 - d) Kontrola działalności w zakresie zarządzania płynnością, w tym:
 - 1) badanie prawidłowości realizacji zadań, wynikających z przyjętych procedur, organizacji pracy, efektywności działania i prawidłowości podejmowania decyzji przez upoważnionych pracowników,
 - 2) ustalanie przyczyn i skutków występujących nieprawidłowości,
 - 3) zabezpieczanie przed powstawaniem nieprawidłowości,
 - 4) ocena przestrzegania wewnętrznych limitów ostrożnościowych,
 - 5) ocena kierownictwa banku w zakresie przestrzegania ostrożnościowej praktyki bankowej i stosownych regulacji.
7. W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej zarząd banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.

Czynniki i źródła ryzyka

Do głównych źródeł występowania ryzyka płynności i finansowania w Banku zalicza się:

- 1) Niedopasowanie terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów Banku,
- 2) Ryzyka związane ze stroną pasywną bilansu Banku:
 - a) Ryzyko nieprzewidywalnego zachowania się deponentów,
 - b) Ryzyko związane ze zdolnością pozyskania depozytów, oraz zaciągania kredytów i pożyczek,

- c) Ryzyko poniesienia nieplanowanych kosztów, powodujące obniżenie wyniku finansowego Banku;
- 3) Ryzyka związane ze stroną aktywną bilansu Banku:
 - a) Ryzyko braku wystarczającej ilości aktywów płynnych, lub możliwości zbycia tych aktywów,
 - b) Ryzyko braku wystarczającej ilości środków pieniężnych w kasach Banku,
 - c) Ryzyko niedotrzymania terminów spłat kredytów oraz innych należności;
- 4) Ryzyko dużych koncentracji zobowiązań i należności,
- 5) Inne czynniki wpływające na ryzyko płynności Banku, do których zaliczamy:
 - a) Wzrost aktywów niepracujących,
 - b) Brak możliwości pozyskiwania nowych klientów,
 - c) Zmiany przepisów prawnych, mogących wpłynąć na spadek depozytów w Banku.

Strukturę podstawowych źródeł finansowania Banku oraz poziom wyznaczonego na nich osadu na dzień 31.12.2023 rok przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 2

Rodzaj	Stan na 31.12.2023r. (w tys. zł)	Wskaźnik osadu (w %)
A' vista osób prywatnych	54952	89,62
Terminowe osób prywatnych	19881	82,48
RAZEM DEPOZYTY OSÓB PRYWATNYCH	74833	88,98
A' vista podmiotów gospodarczych	8761	0,00
Terminowe podmiotów gospodarczych	19	78,12
RAZEM DEPOZYTY PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH	8780	0,26
A' vista instytucji samorządowych	11967	
Terminowe instytucji samorządowych	560	
RAZEM DEPOZYTY INSTYTUCJI SAMORZĄDOWYCH	12527	
DEPOZYTY A'VISTA OGÓŁEM	75680	66,99
DEPOZYTY TERMINOWE OGÓŁEM	20460	68,01
DEPOZYTY OGÓŁEM	96140	68,24

Rozmiar i skład nadwyżki płynności Banku

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz zapewnienia pokrycia zapotrzebowania na środki płynne w sytuacjach kryzysowych, Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

Rodzaj i wysokość środków płynnych wg stanu na 31.12.2023 r. obrazuje tabela:

Tabela nr 3

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2023 r.
Środki pieniężne (gotówka)	1 994
Środki na rachunku bieżącym w BPS SA	108
Lokaty terminowe w Banku Zrzeszającym	27 000
Bony pieniężne NBP (papiery wartościowe)	0
Depozyt obowiązkowy	6 453
Razem aktywa płynne	35 555

Nadwyżkę płynności stanowi suma aktywów płynnych. Na dzień 31.12.2023 r. nadwyżka wynosi 35 555 tys. zł.

Podstawowe wskaźniki określające pozycję płynnościową

Wielkość wiążących norm dopuszczalnego ryzyka w zakresie płynności określona jest m.in. wskaźnikiem pokrycia wypływów netto (LCR) i wskaźnikiem stabilnego finansowania netto (NSFR). Na mocy decyzji Komisji Nadzoru Finansowego, wydanych na podstawie art.8 ust.2 w związku z ust. 4 oraz ust. 6 Rozporządzenia CRR Bank – uczestnik Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS otrzymał zezwolenia na odstępstwo od stosowania wymogów dotyczących płynności na zasadzie indywidualnej w zakresie wysokości tych wskaźników. Na potrzeby zarządzania ryzykiem Bank oblicza te wskaźniki z częstotliwością dzienną. W Tabeli nr 4 pokazano wysokość wskaźników na 31.12.2023 r.

Tabela nr 4

	Wartość	Poziom limitu wewnętrznego
	Stan na 31.12.2023 r.	
LCR – indywidualny	223.96%	110% - poziom ostrzegawczy 100% - poziom krytyczny
NSFR - indywidualny	160,51%	110% - poziom ostrzegawczy 100% - poziom krytyczny

Do pomiaru stopnia dopasowania terminów płatności aktywów i zobowiązań pozabilansowych wykorzystywane jest zestawienie terminów płatności czyli luka płynności. Bank dokonuje urealnienia pierwotnego zestawienia. Wielkości luki, luki skumulowanej oraz wskaźników dotyczących luki płynności dla przedziałów obejmujących 6 miesięcy wg stanu na 31.12.2023 r. przedstawia Tabela nr 5

Tabela nr 5

Wyszczególnienie	Luka płynności (w tys. zł)	Luka płynności skumulowana (w tys. zł)	Wskaźnik luki	Skumulowany wskaźnik luki
do 1 m-ca	8855	15450	10,68	1,58
od 1 do 3 m-cy	-230	15220	0,93	1,51
od 3 do 6 m-cy	116	15336	1,03	1,46

Bank na dzień 31.12.2023 r. posiadał nadwyżkę skumulowanych aktywów nad skumulowanymi pasywami. W analizowanych przedziałach aktywa zapewniały pokrycie zobowiązań Banku.

Funkcjonowanie w ramach Zrzeszenia i Systemu Ochrony

Bank jest zrzeszony w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. oraz jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Bank Zrzeszający, zrzeszone banki spółdzielcze oraz Spółdzielnię Systemu Ochrony obowiązują specyficzne relacje płynnościowe, tj. w szczególności:

1. Bank Zrzeszający realizuje następujące zadania:
 - prowadzi rozliczenia pieniężne banków spółdzielczych,
 - zabezpiecza banki spółdzielcze przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych,
 - prowadzi rachunki bieżące banków spółdzielczych,
 - gromadzi nadwyżki środków banków spółdzielczych,
 - prowadzi rachunki depozytów obowiązkowych,
 - udziela kredytów (w tym w rachunku bieżącym) bankom spółdzielczym zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego.
2. Spółdzielnia Systemu Ochrony BPS realizuje następujące działania:
 - udziela pomocy płynnościowej uczestnikom Systemu Ochrony zgodnie z obowiązującymi w Spółdzielni przepisami,
 - wyznacza minimalny poziom aktywów płynnych w Systemie Ochrony, m.in. poprzez aktualizację (2 x w roku) kwoty depozytu obowiązkowego,
 - monitoruje poziom płynności uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej,
 - przeprowadza zagregowane testy warunków skrajnych według scenariuszy określonych w Grupowym Planie Naprawy.

Bank dostosowuje skalę działania do możliwości stabilnego finansowania. W przypadku wzrostu zapotrzebowania na środki płynne Bank może skorzystać z przyznanego w Banku Zrzeszającym limitu debetowego i limitu lokacyjnego. W roku 2023 Bank nie korzystał z limitów.

Testy warunków skrajnych

Testy warunków skrajnych są zgodne z regulacjami Komisji Nadzoru Finansowego określonymi w Rekomendacji P dotycząca zarządzania ryzykiem płynności finansowej banków, oraz Wytycznymi dotyczącymi testów warunków skrajnych przeprowadzanych przez instytucje określone w EBA/GL/2018/04 z 19.07.2018 roku.

Bank przeprowadza następujące testy warunków skrajnych:

1. Test warunków skrajnych polegający na testowaniu przestrzegania przez Bank miar nadzorczych wynikających z Rozporządzenia delegowanego nr 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. w odniesieniu do wymogu pokrycia wypływów netto dla instytucji kredytowych (LCR).
2. Odwrócony test warunków skrajnych polegający na testowaniu przestrzegania przez Bank miar nadzorczych wynikających z Rozporządzenia delegowanego nr 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. w odniesieniu do wymogu pokrycia wypływów netto dla instytucji kredytowych (LCR).
3. Test warunków skrajnych polegający na testowaniu przestrzegania przez bank wskaźnika stabilnego finansowania netto - (Wskaźnika płynności długoterminowej) – NSFR
4. Odwrócony test warunków skrajnych polegający na testowaniu przestrzegania przez bank wskaźnika stabilnego finansowania netto - (Wskaźnika płynności długoterminowej) – NSFR.
5. Odwrócony test warunków skrajnych obrazujący stopień zabezpieczenia zobowiązań Banku.
6. Test warunków skrajnych obrazujący wystąpienie nadwyżki lub niedoboru środków w przypadku spadku depozytów ogółem o 20 %.

7. Test warunków skrajnych obrazujący maksymalny okres obsługi klientów Banku w przypadku różnej dynamiki wpływów środków.
8. Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego
9. Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego, oraz zmiany struktury aktywów polegającej na wzroście portfela kredytowego.
10. Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego, zmiany struktury aktywów polegającej na wzroście portfela kredytowego, oraz spadku depozytów terminowych.

Częstotliwość i rodzaj wewnętrznej sprawozdawczości w zakresie płynności

Zgodnie z Systemem Informacji Zarządczej w Banku sporządza się następujące rodzaje analiz z zakresu ryzyka płynności:

1. analiza wskaźnika płynności krótkoterminowej (LCR) oraz wskaźnika stabilnego finansowania (NSFR) – codziennie,
2. analiza ryzyka płynności – miesięcznie
3. analiza realizacji strategii i polityki zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka (Informacja dla Rady Nadzorczej) – kwartalnie.

VI. ZARZĄDZANIE KONFLIKTEM INTERESÓW

Zgodnie z zapisami Rekomendacji Z Komisji Nadzoru Finansowego Bank ujawnia informacje dotyczące polityki zarządzania konfliktem interesów.

Zgodnie z przyjętą „Polityką unikania konfliktów interesów w Banku Spółdzielczym w Gilowicach”, Bank podejmuje następujące działania w celu unikania konfliktu interesów:

1. Działania w celu unikania konfliktu interesów na poziomie Rady Nadzorczej Banku:
 - 1) Wprowadzenie odpowiednich zapisów w Regulaminie wyborów członków Rady Nadzorczej – ocena pierwotna członków Rady Nadzorczej,
 - 2) Wprowadzenie odpowiednich zapisów w Metodyce oceny odpowiedniości członków Rady Nadzorczej oraz oceny kolejalnej Rady Nadzorczej,
 - 3) Wyłączanie z procesów decyzyjnych członków Rady Nadzorczej, będących jednocześnie kontrahentami Banku z spraw ich dotyczących,
 - 4) Wyłączanie z głosowania osób których dotyczy sprawa.
2. Działania w celu unikania konfliktu interesów na poziomie Zarządu Banku:
 - 1) Wprowadzenie odpowiednich zapisów w Regulaminie działania Zarządu, wprowadzających zasadę, że Zarząd w składzie dwuosobowym może podejmować decyzję z wyjątkiem sytuacji, w którym w skład dwuosobowego Zarządu wchodzi osoby spokrewnione / spowinowacone,
 - 2) Odpowiednia konstrukcja oceny pierwotnej i wtórnej odpowiedniości członków Zarządu, między innymi pod kątem powiązań personalnych oraz czasu poświęcanego na pracę w Banku,
 - 3) Przeprowadzanie przez Radę Nadzorczą oceny pierwotnej i wtórnej członków Zarządu, uwzględniającej unikanie konfliktów interesów,
 - 4) Zapewnienie odpowiedniej struktury organizacyjnej, tak aby osoby powiązane personalnie nie podlegały sobie w trybie organizacyjnym,
 - 5) Odpowiedni podział zadań w Zarządzie,
 - 6) Konstrukcja pełnomocnictw oraz upoważnień, wykluczających możliwość podejmowanie decyzji lub zawierania umów wspólnie przez osoby powiązane personalnie,

- 7) Opracowanie zasad kontroli wewnętrznej, tak aby osoby powiązane personalnie nie podlegały sobie w trybie kontroli,
- 8) System kontroli wewnętrznej – zapewnienie kontroli przestrzegania zasad unikania konfliktu interesów.
- 9) Wyłączanie z głosowania osób których dotyczy sprawa,
- 10) Nie stosowanie działań o charakterze represyjnym w stosunku do sygnalistów.

3. Działania w celu unikania konfliktu interesów na poziomie pracowników Banku:

- 1) Zapewnienie odpowiedniej struktury organizacyjnej, tak aby osoby powiązane personalnie nie podlegały sobie w trybie organizacyjnym,
- 2) Odpowiedni podział zadań uwzględniony w zakresie czynności,
- 3) Konstrukcja pełnomocnictw oraz upoważnień, wyłączających możliwość podejmowania decyzji lub zawierania umów wspólnie przez osoby powiązane personalnie,
- 4) Opracowanie zasad kontroli wewnętrznej, tak aby osoby powiązane personalnie nie podlegały sobie w trybie kontroli, tj. nie weryfikowały oraz nie testowały stosowania mechanizmów kontroli wewnętrznej
- 5) System kontroli wewnętrznej – zapewnienie kontroli przestrzegania zasad unikania konfliktu interesów.
- 6) Wyłączanie z głosowania osób których dotyczy sprawa,
- 7) W przypadku pracowników kredytowych, zajmujących się dodatkową działalnością wyłączenie ich z procesów decyzyjnych dotyczących ich kontrahentów oraz konkurentów, będących klientami Banku.
- 8) Wprowadzenie zakazu działalności konkurencyjnej w stosunku do działalności bankowej,
- 9) Wprowadzenie obowiązku informowania przez pracowników pracownika ds. kadr o wszystkich zmianach mogących stanowić powiązanie personalne oraz o podjęciu dodatkowego zatrudnienia poza bankiem.
- 10) Stosowanie Polityki różnorodności,
- 11) Zakaz stosowania mobbingu w miejscu pracy,
- 12) Wprowadzenie obowiązku informowania bezpośrednich przełożonych o stwierdzonych przypadkach występowania konfliktu interesów,
- 13) Wprowadzenie obowiązku informowania pracownika ds. kadr o możliwości wystąpienia konfliktu interesów.

VII. SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

Zgodnie z Rekomendacją H, Bank ujawnia opis systemu kontroli wewnętrznej.

1. Cele systemu kontroli wewnętrznej

W Banku działa system kontroli wewnętrznej, którego celem jest wspomaganie procesów decyzyjnych, przyczyniających się do zapewnienia:

1. skuteczności i efektywności działania Banku;
2. wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
3. przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
4. zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Bank wyznacza kryteria oceny realizacji celów kontroli wewnętrznej poprzez określenie mierników realizacji tych celów.

Akceptowalne poziomy mierników realizacji celów kontroli wewnętrznej zdefiniowane zostały w załączniku do Strategii działania Banku (apetyt na ryzyko), Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka (ryzyko operacyjne), w planie ekonomiczno - finansowym oraz jako wskaźniki KRI w Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku Spółdzielczego w Gilowicach.

2. Rola Zarządu, Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu

- 1) Za zorganizowanie oraz prawidłowe funkcjonowanie skutecznego systemu kontroli wewnętrznej odpowiada Zarząd Banku.
- 2) Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność, na podstawie opinii Komitetu Audytu.
- 3) Bezpośredni nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej sprawuje Prezes Zarządu.

3. Organizacja systemu kontroli wewnętrznej

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech, niezależnych poziomach (liniach obrony):

- 1) **pierwszy poziom (linia obrony)** – zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej banku, w tym stosowanie przez pracowników mechanizmów kontroli ryzyka, a także mechanizmów kontrolnych, a także dokonywanie w ramach obowiązków służbowych pracowników poziomego monitorowania (monitorowania w ramach pierwszego poziomu) przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez ich weryfikację bieżącą lub testowanie.
- 2) **drugi poziom (linia obrony)** na który składa się:
 - a) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem.
 - b) działalność Komórki ds. zgodności,

W Banku komórkami II poziomu są:

- Komórka ds. zgodności,
- Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz
- Zespół Analiz Kredytowych i Monitoringu
- IOD

Pracownicy komórek banku na drugim poziomie (drugiej linii) w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne, lub niezależnie monitorują przestrzeganie mechanizmów kontrolnych poprzez monitorowanie pionowe (weryfikacja bieżąca lub testowanie pierwszego poziomu przez poziom drugi) lub monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca lub testowanie poziome w komórkach drugiego poziomu).

- 3) **trzeci poziom (linia obrony)** - działalność audytu wewnętrznego sprawowanego na mocy zapisów Ustawy o bankach spółdzielczych oraz Umowy z SSOZ BPS przez Departament Audytu Systemu Ochrony.

4. Funkcja kontroli wewnętrznej

Funkcja kontroli wewnętrznej swym zakresem obejmuje w szczególności:

1. Sprawdzanie przestrzegania przepisów prawa oraz wewnętrznych regulacji i procedur, a także wyznaczonych limitów.
2. Sprawdzanie dokładności i prawidłowości danych księgowych.
3. Sprawdzanie bezpieczeństwa operacji i fizycznych zabezpieczeń dostępu.
4. Sprawdzanie przestrzegania uprawnień i autoryzacji.
5. Sprawdzanie zgodności działań na poszczególnych stanowiskach z zakresem czynności i odpowiedzialności.
6. Badanie, czy występuje rozdzielenie sprzecznych ze sobą funkcji i obowiązków, ze szczególnym uwzględnieniem niezależności funkcji pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka od działalności operacyjnej, która to ryzyko generuje.

5. Rola i zadania komórki ds. zgodności i audytu wewnętrznego

Komórka ds. zgodności - wydzielona komórka organizacyjna, pełniąca zadania mające na celu zapewnienie zgodności, określone w Regulaminie organizacyjnym oraz w Regulaminie funkcjonowania komórki ds. zgodności w Banku Spółdzielczym w Gilowicach. Do zadań komórki ds. zgodności należy:

1. Opracowanie i weryfikacja Polityki zgodności oraz Regulaminu funkcjonowania Komórki ds. zgodności.
2. Śledzenie zmian w przepisach zewnętrznych,
3. Informowanie właścicieli regulacji i członków Zarządu o planowanych zmianach przepisów zewnętrznych,
4. Prowadzenie postępowań wyjaśniających w zakresie zgodności,
5. Opiniowanie projektów regulacji wewnętrznych Banku wskazanych przez Zarząd,
6. Dbłość o spójność regulacji wewnętrznych,
7. Koordynowanie wprowadzania zmian wybiegających poza zakres zadań jednej komórki organizacyjnej Banku,
8. Dokumentowanie zadań realizowanych przez Komórkę.
9. Współpraca z Bankiem Zrzeszającym, ze Spółdzielnią Systemu ochrony Zrzeszenia BPS oraz innymi podmiotami zewnętrznymi w zakresie wynikającym z konieczności zapewnienia zgodności
10. Działania konsultacyjne i doradcze w obszarze zgodności dla innych komórek organizacyjnych.
11. Koordynowanie sporządzania ankiet otrzymywanych z instytucji nadzorczych w zakresie ryzyka braku zgodności.
12. Koordynowanie zadań związanych z opracowaniem wdrożeniem, przeglądem i przestrzeganiem zapisów zawartych w matrycy funkcji kontroli.
13. Raportowanie do Zarządu, Komitetu Audytu, Rady Nadzorczej oraz Komórki Audytu Wewnętrznego Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS,
14. Opracowanie planów testowania stosowania mechanizmów kontrolnych,
15. weryfikacja jakości dokumentacji zewnętrznej (obejmującej dokumenty opracowane przez bank i przekazywane klientom, kontrahentom i osobom trzecim, np. wzory umów, schemat wyciągów bankowych, broszury reklamowe, informacje prasowe, informacje w witrynach internetowych).

Podstawowe zadania audytu wewnętrznego to:

1. Ocena prawidłowości mechanizmów kontroli wewnętrznej,
2. Ocena skuteczności zarządzania ryzykiem w Banku,
3. Ocena dostosowania procesu oceny i szacowania adekwatności kapitałowej (ICAAP) do profilu, skali oraz złożoności ryzyka Banku.

Audyt wewnętrzny w Banku wykonywany jest przez odpowiednie komórki Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Audyt wewnętrzny jest wykonywany w oparciu o plan i metodyki opracowane przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, zawarte w Regulaminie Audytu, stanowiącym załącznik do Umowy Ochrony. Pracownicy Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS przeprowadzający audyt wewnętrzny w Banku mają zapewniony bezpośredni dostęp do Zarządu i do Rady Nadzorczej Banku.

Raporty z przeprowadzonych audytów przedkładane są Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku.

6. Zasady corocznej oceny skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej dokonywanej przez Radę nadzorczą

W oparciu o sprawozdania z kontroli wewnętrznej oraz w oparciu o raport opracowany przez Komórkę ds. zgodności Zarząd przeprowadza weryfikację systemu kontroli wewnętrznej tj. mechanizmów i procedur kontroli wewnętrznej pod kątem:

1. Skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej,
2. Zgodności ze strukturą organizacyjną Banku (system zależności służbowych, kontrola kierownicza),
3. Dostosowania procedur bankowych do zmian przepisów zewnętrznych,
4. Funkcjonowania systemów informatycznych,
5. Obszarów ryzyka objętych systemem kontroli wewnętrznej,
6. Realizacji zaleceń pokontrolnych,
7. Zgodności niniejszego Regulaminu z przepisami zewnętrznymi.

Weryfikacja, uwzględniająca ocenę skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej przeprowadzana jest raz w roku, a jej wyniki w formie pisemnej wraz z propozycją zmian są prezentowane Radzie Nadzorczej Banku oraz Komitetowi Audytu.

VIII. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU

Zarząd Banku Spółdzielczego w Gilowicach:

1. oświadcza, że według jego najlepszej wiedzy, niniejszy Raport został przygotowany zgodnie ze sformułowanymi procedurami obowiązującymi w Banku, służącemu zapewnieniu zgodności z wymogami dotyczącymi ujawniania informacji wynikającymi z Części Ósmej Rozporządzenia CRR,
2. oświadcza, że według jego najlepszej wiedzy, ustalenia opisane w niniejszym Raporcie są adekwatne do stanu faktycznego; system zarządzania ryzykiem jest odpowiedni z punktu widzenia profilu i strategii Banku,
3. zatwierdza niniejszy Raport, zawierający kluczowe wskaźniki i dane liczbowe zapewniające zewnętrznym zainteresowanym stronom całościowy obraz procesu zarządzania ryzykiem przez Bank, w tym interakcji między profilem ryzyka a tolerancją na ryzyko.

Zarząd Banku Spółdzielczego
w Gilowicach